

Bakgrunn for vedtak
Rydøla kraftverk

Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Luster Småkraft AS
Referanse	
Dato	26.08.2016
Notatnummer	ksk-notat 81/2016
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Auen Korbøl

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Luster Småkraft AS søker om å utnytte vannfallet i Rydøla i Jostedalen i Luster kommune. Det er omsøkt en overføring av Viergrovi til inntaket på kote 575 og kraftstasjon på kote 35. Brutto fallhøyde er på 540 m.

Middel vannføringen er 680 l/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 1705 l/s. Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en 1560 m lang elvestrekning. Det er planlagt slipp av minste vannføring på 400 l/s om sommeren (1.6 - 31.8) og 100 l/s om vinteren (1.9 - 31.5). Kraftverket vil ha en samlet installert effekt på 7,9 MW og gi en årlig produksjon på 14,9 GWh.

Luster kommune anbefaler en utbygging, men ønsker en utvidet minste vannføring om sommeren fra 15. mai til 15. sept. dersom det gis konsesjon. **Fylkesmannen i Sogn og Fjordane** fraråder sterkt at det gis konsesjon til Rydøla kraftverk. De mener det vil få store negative konsekvenser for landskap, turisme og delvis friluftsliv. **Sogn og Fjordane fylkeskommune** fraråder at det gis konsesjon til tiltaket. De vektlegger at en utbygging vil redusere Ryfossen vesentlig som landskapselement i et område som er viktig i reiselivssammenheng. Det er også konflikter i forbindelse med kulturminner og kulturmiljø. **SFE-Nett** og **Luster Energiverk AS** påpeker utfordringer for innmating på nett og de flaskehalsene som foreligger ved en utbygging. **Villreinnemnda for Sogn og Fjordane** uttaler at kraftverket ikke vil komme i kontakt med villreinområder eller forstyrre villrein. **Statens vegvesen** har kommentert forholdet til nye avkjørsler og nærhet til fylkesvei. **Direktoratet for mineralforvaltning** har ingen merknader til tiltaket. **Sogn og Fjordane turlag** går sterkt imot en utbygging som de mener vil kunne få store negative konsekvenser for landskap, friluftsliv, turisme og biologisk mangfold. **Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane** går sterkt imot en utbygging og mener at en utbygging vil ha store negative konsekvenser for landskap og biologisk mangfold. **Gaupne grunneigarlag** er positive til en utbygging. **Svein Nybø** er imot en utbygging.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,9 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vesentlig vekt på at en utbygging av Rydøla kraftverk vil medføre at Ryfossen blir betydelig redusert som landskapselement og dermed komme i direkte konflikt med OEDs retningslinjer for små vannkraftverk. NVE mener at Ryfossen har stor landskapsmessig verdi, både isolert sett og som en del av opplevelsen for reisende inn Jostedalen til Breheimsenteret og nasjonalparkene Jostedalsbreen og Breheimen. Det er også vektlagt at Ryfossen er en av få gjenværende fosser/fossestryk i Jostedalen som ikke er berørt av vannkraftutbygging.

NVE mener at konsekvensene ikke kan avbøtes i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser blir akseptable, og at fordelene i form av en økt produksjon av fornybar energi på ca. 14,9 GWh/år ikke overstiger ulempene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Rydøla kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE gir ikke konsesjon til Rydøla kraftverk.

Småkraftpakke Luster

NVE har foretatt en samlet behandling av fem søknader om tillatelse til bygging av små kraftverk i Luster kommune. De respektive *bakgrunn for vedtak*-notatene for de fem søknadene er angitt i tabellen under.

KOMMUNE	KRAFTVERK	PRODUKSJON (OMSØKT)	PRODUKSJON (GITT)	KSK NOTAT NR.
Luster	Mordøla	12,1	11,9	82/2016
	Rydøla	14,9	0	81/2016
	Kinsedal	14,3	Ikke avsluttet	
	Kveken	14,9	Ikke avsluttet	
	Åselvi	11,8	0	
		Sum 68	Sum 11,9	

Under behandlingen av søknadene har NVE vurdert hver enkelt sak for seg og vurdert sumvirkningene av eksisterende og nye utbygginger der hvor NVE har funnet dette relevant.

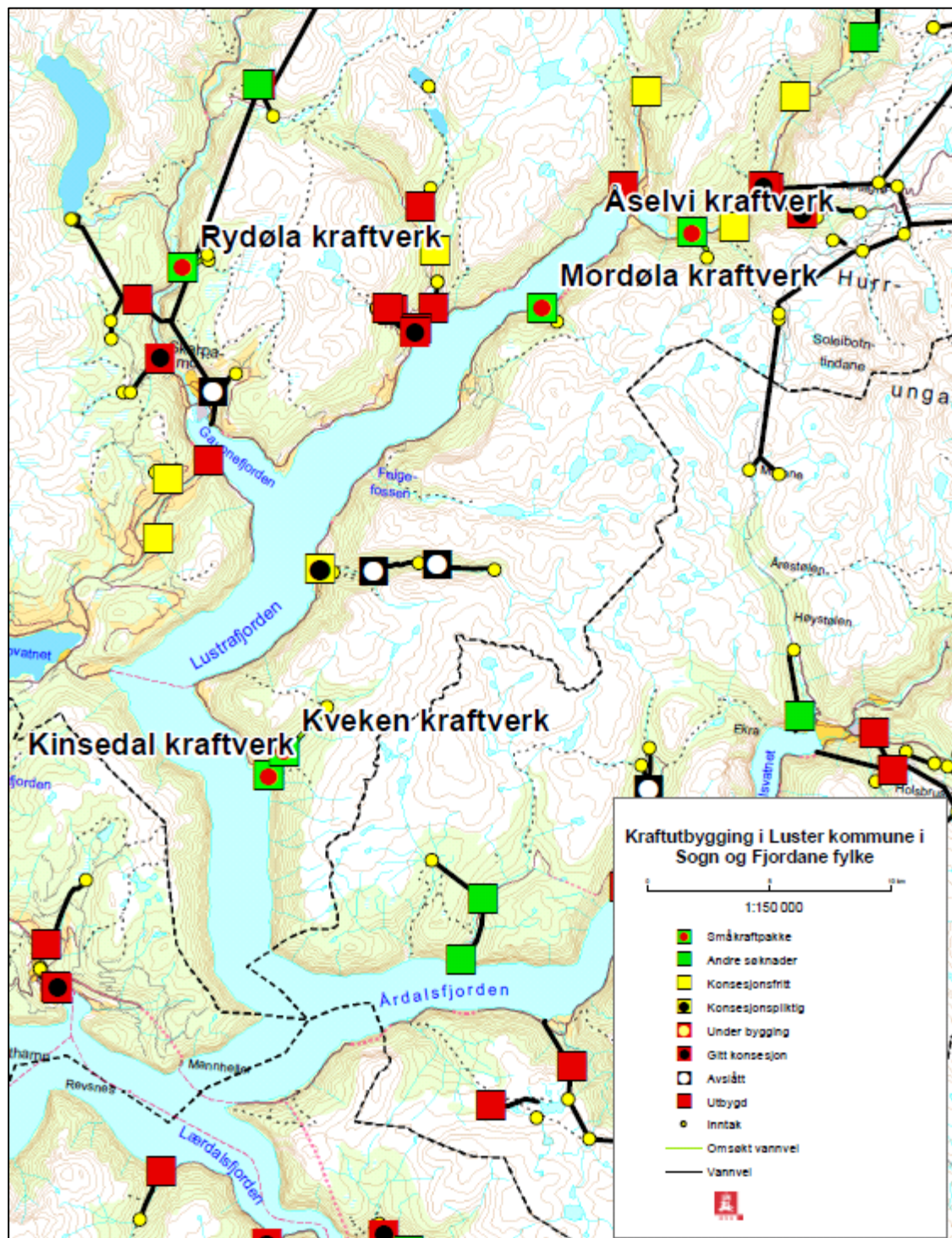
En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og gi en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Lusterpakken bestod opprinnelig av 7 søknader om bygging av småkraftverk. Søknader om bygging av Kroken I og Kroken II kraftverk ble avslått av NVE før høring på grunn av store konflikter med en bekkekløft av nasjonal verdi. Av de 5 som gjensto ble Åselvi kraftverk avslått av NVE etter befarings på grunn av stor motstand i høringsrunden og store negative konsekvenser for landskap og brukerinteresser da Åsafossen skulle fraføres store deler av vannføringen. Kinsedal og Kveken kraftverk ble etter høringen pålagt å utføre nye undersøkelser av biologisk mangfold. Den nye rapporten er sendt på en begrenset høring noe som har medført at disse sakene vil bli sluttbehandlet noe seinere enn resten av pakken.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE foreløpig at fordelene ved ett av de fem omsøkte små kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Mordøla kraftverk. NVE mener at ulempene ved bygging av Åselvi og Rydøla kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt for disse kraftverkene. Kinsedal og Kveken kraftverk er ikke sluttbehandlet enda.

Samlet vil NVEs positive vedtak for Mordøla kraftverk gi inntil 11,9 GWh i ny fornybar energiproduksjon i et middels år. Vi mener dette vil gi et bidrag til å oppfylle kravet i den felles sertifikatordningen inngått med Sverige. Prosjektet vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser

Oversiktskart småkraftpakke Luster

Innhold

Sammendrag	1
NVEs konklusjon	2
Småkraftpakke Luster	3
Søknad	6
Høring og distriktsbehandling	9
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	21
Vedlegg	22

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Luster Småkraft AS, datert 13.3.2015:

«..

Luster Småkraft AS ynsker å nytte vassfallet i Rydøla (vassdragsnr. 076.B1) i Luster kommune i Sogn og Fjordane, og søker med dette om følgende løyve:

1 Etter vassressurslova, jf.§8, om løyve til:

- å bygge Ryddøla kraftverk med overføring av Viergrovi i samsvar med framlagte planar.

2 Etter energiloven om tillatelse til:

- å installere ein generator på inntil 8,7 MVA med elektrisk anlegg
- å installere naudsynt koplingsanlegg for kabeltilknytning
- bygging og drift av Rydøla kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg for kabeltilknytning som omtala i søknaden.
- Signal- og straumforsyning leidning/kabel mellom inntaksdam og kraftstasjon
- Anleggskonsesjon for bygging og drift av 22 kV jordkabel i samsvar med framlagte planar»

Rydøla kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	11,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	21,51
Spesifikk avrenning	l/s·km ²	59
Middelvannføring	l/s	680
Alminnelig lavvannføring	l/s	24
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	110
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	20
Restvannføring	l/s	50

KRAFTVERK

Inntak	moh.	575
Avløp	moh.	35
Lengde på berørt elvestrekning	m	1560
Brutto fallhøyde	m	540
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	1,16
Slukeevne, maks	l/s	1750
Minste driftsvannføring	l/s	90
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	400
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	100
Tilløpsrør, diameter	mm	800

Sjakt, lengde	m	450
Tilløpsrør, lengde	m	1410
Overføringsrør, lengde	m	240
Installert effekt, maks	MW	7,9
Brukstid	timer	1980

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	7,6
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,3
Produksjon, årlig middel	GWh	14,9

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	57,5
Utbyggingspris	kr/kWh	3,85

Mordøla kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	8,7
Spennning	kV	0,69, alt. 1,0

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	9,5
Omsetning	kV/kV	0,69 alt. 1,0/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	2100
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Luster Småkraft AS er tiltakshaver for Rydøla kraftverk. Luster Småkraft AS eies av Luster Energiverk AS og Småkraft AS. Luster Småkraft skal utvikle, bygge og drifte små kraftverk i Luster kommune sammen med lokale fallrettshavere. Selskapet er lokalisert i Luster kommune.

Beskrivelse av området

Rydøla renner ut i Jostedøla ca. 7 km nord for Jostedøla sitt utløp i Gaupnefjorden, ved Gaupne. Rydøla kraftverk er planlagt plassert øst for fylkesvei 604 ved Timmermyri, langs en landbruksvei som går på østsiden av Jostedøla.

Rydøla danner den markerte Ryfossen like ovenfor kraftstasjonsplasseringen, ovenfor denne er terrenget flatere, men stiger noe innover Rydalen. Tilkomst til stølen Rydalen er fra øst via tursti fra Rysete. Prosjektområdet er generelt bratt og skogkledd i partier.

Teknisk plan

Inntak og overføring

Det skal bygges en inntaksdam ved kote 575, ikke langt unna stølen i Rydalen. Dammen skal bygges i betong med en høyde på ca. 2 m og damkrone på ca. 10 m. Volumet innenfor dammen vil da bli ca. 500 m³, med en vannflate på ca. 200 m².

Viergrovi overføres via et 240 m langt nedgravd rør. I Viergrovi er det planlagt en sperredam i betong på ca. 10 m bredde og med et overløp på 2 m.

Vannvei

Fra inntaket legges det duktile støpejernsrør i ca. 600 m frem til ca. kote 475. Her blir det påhugg til sjakt som fører ned til kote 60. Den siste delen av rørgaten, ca. 140 m, legges i sprengt grøft ned til kraftstasjonen.

Totalt blir vannveien ca. 1410 m inkludert sjakt. Rørene er planlagt med en diameter på 800 mm, og 400 mm for overføringen.

Bredden på rørgata og massebalansen vil variere langs vannvegen avhengig av topografien. Behovet for skogrydding vil og variere med eksisterende vegetasjon. Fra inntaket og ned til sjakten vil det være behov for skogrydding, og i snitt vil det trolig være nødvendig med en korridor på ca. 15 m.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen plasseres på nordsiden av Rydøla på kote 35. Stasjonen vil bli på ca. 80 - 100 m². Det installeres en peltonturbin med slukeevne på 1,7 m³/s og total ytelse på 7,9 MW.

Kraftstasjonen er trukket noe vekk fra elva for å sikre den mot flom.

Nettilknytning

Tilkobling til nettet vil skje via en ny 2 km lang 22 kV nedgravd jordkabel av typen 24kV TSLF 3 x 1 x 95mm² langs den private vegen og over Jostedøla til eksisterende 22kV linje ved Reiarmonen. Luster Småkraft søker om egen anleggskonsesjon for anlegget.

Veier

Det går en vei frem til kraftstasjonsområdet i dag som må utbedres for anleggstrafikk, videre må det bygges en kort ny tilkomstvei til kraftstasjonen. Det er godkjent en skogsvei/traktorvei fra Engjedalen til Rydalen som skal brukes i anleggsperioden. Det må også bygges en ca. 150 m lang tilkomstvei til inntaket i Viergrovi.

Massetak og deponi

Søknaden legger til grunn at driving av sjakt ikke vil gi nevneverdige overskuddsmasser og at de eventuelt kan brukes som omfyllingsmasser.

Arealbruk

Det er anslått et permanent arealbeslag på ca. 2 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet er i kommuneplanen sin arealdel definert som LNFR-område.

Luster kommune vedtok en kommunedelplan for små kraftverk 25.01.07 som skulle legge føringer for kommunen sin saksbehandling av vassdragskonsesjonssaker. I denne planen er Rydøla omtalt under delområde Leirmo. Delområde Leirmo er vurdert å ligge i grønn konfliktsone (lavt konfliktnivå). Grønn konfliktsone er omtalt som følger:: *"Desse områda er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknadar. Her bør det planleggast med tanke på å få god teknisk og økonomisk utnytting av ressursane"*.

Det er vurdert at småkraftutbygging i delområde Leirmo generelt er lite konfliktfyllt. Verdiene av naturmiljøet er vurdert som store, særlig med rødlistearter og viktige naturtypelokaliteter ved Ytamoholten. Landskapsmessig er hoveddalføret på sitt trangeste gjennom dette delområdet og Rydøla er et markert landskapselement. Disse verdiene er vurdert mot de positive samfunnsmessige effektene av småkraftutbygging.

Regional plan for vannkraftutbygging i Sogn og Fjordane

Tiltaket hører inn under delområdet «Luster og Årdal», og planen er vedtatt i desember 2012. Ryfossen i Rydøla er registrert som viktig landskapselement og er en av 12 gjenværende fosser i området med naturlig vannføring.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er under 10 MW og trenger ikke å behandles i forhold til SP.

Stortinget har ved behandlingen av energimeldingen den 13.06.2016 avviklet Samlet plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Rydøla er ikke et vernet vassdrag.

EUs vanndirektiv

Rydøla hører til vannregion Sogn og Fjordane, vannområde Indre Sogn.

Nasjonale laksevassdrag

Jostedøla er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 14.9.15 sammen med representanter for søkeren, grunneiere, Luster kommune, fylkeskommunen i Sogn og Fjordane, Fylkesmannen, Naturvernforbundet og FNF Sogn og Fjordane. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Luster kommune anbefaler en utbygging av Rydøla kraftverk, men med en utvidet sommerminstevannføring fra 15. mai til 15. september.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (FM) fraråder sterkt at det gis konsesjon til Rydøla kraftverk som vil redusere vannføringen i Ryfossen. De mener det vil få store negative konsekvenser for landskap, turisme og delvis friluftsliv. FM konklusjon:

«Eit Rydøla kraftverk vil redusere vassføringa i Ryefossen, som er ein høg foss og eit viktig landskapselement. Dette vil påverke ein viktig innfartsveg til to nasjonalparkar og viktige turist- og friluftsområde. Ei utbygging vil også påverke viktige naturtypar. For å avbøte skade på naturmiljø og landskap er utbygginga planlagt med vassveg i tunnel og større minstevassføring i den viktigaste sommarperioden enn det som har vore vanleg for mange småkraftutbyggingar. Vassutnyttinga vert likevel for høg på grunn av stor slukeevne. Etter vår vurdering er det så store verdier knytt til fossen, at sjølv med dei tilpassingane som ligg inne i søknaden, vil ikkje dette avbøte skadane for dei allmenne interessene.

Fylkesmannen rår sterkt frå at det vert gjeve konsesjon til Rydøla kraftverk.»

Sogn og Fjordane fylkeskommune fraråder at det gis konsesjon til tiltaket. De vektlegger at en utbygging vil redusere Ryfossen vesentlig som landskapselement i et område som er viktig i reiselivssammenheng. Det er også konflikter i forbindelse med kulturminner og kulturmiljø.

Statens vegvesen Region vest kommenterer at det må søkes til Statens vegvesen om ny avkjørsel fra fylkesvei, og om alle nye tiltak innenfor byggegrensen som er 15 m.

Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader.

SFE-nett viser til den regionale nettsituasjonen. Rydøla vil bli innmatet mot Leirdøla og en felles flaskehals vil være forbindelsen inn mot nye Sogndal trafostasjon. Her var det ledig kapasitet til 100 MW i 2013. Det er søkt konsesjon om mer enn det. I Leirdøla kan det også bli nødvendig med en utvidelse av 66/300kV trafokapasitet.

Luster Energiverk AS påpeker at det skal være plass i Leirdøla trafo for innmating av Rydøla kraftverk.

Villreinnemnda for Sogn og Fjordane har ikke vurdert Rydøla kraftverk da det ikke ligger i nærheten av Vest-Jotunheimen villreinområde.

Sogn og Fjordane Turlag går sterkt imot en utbygging av Ryfossen og mener at en utbygging vil kunne få store negative konsekvenser for landskap, friluftsliv, turisme og biologisk mangfold.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane mener at en utbygging vil ha store negative konsekvenser for både landskap og biologisk mangfold. De går sterkt imot en utbygging av Ryfossen.

Gaupne grunneigarlag er positive til en utbygging av Rydøla.

Svein Nybø er imot en utbygging av Rydøla.

Søker har kommentert uttalelsene i brev datert 4.1.2016:

« ...

Luster kommune:

Vidare gjorde kommunestyre følgende vedtak i sak 47/15:

«Luster kommunestyre rår til at det vert gjeve konsesjon for bygging av Rydøla Kraftverk som omsøkt, med utviding av sommar minstevassføring frå 15.mai til 15. september.»

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft takker for positiv uttale fra Luster kommune.

Sogn og Fjordane fylkeskommune:

Rydøla kraftverk

Fordelane ved prosjektet er vurdert til å vere mindre enn ulempene for allmenne og private interesser, og fylkeskommunen rår frå at det vert gitt løyve. Det er lagt vekt på at utbygginga vil redusere Ryfossen vesentleg som landskapselement i eit område som er svært viktig i reiselivssamanheng og at det også er konflikthar i høve til kulturminne og kulturmiljø.

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS ser også Rydøla som et tydelig landskapselement i området. Ryfossen kan sees fra fv 604. Imidlertid finnes det ikke egnet/tilrettelagt parkeringsplass i området, noe som gjør at fossen faktisk har en lav og begrenset verdi som eget turistmål. En kraftutbygging i Rydøla er etter vårt syn dermed ikke i konflikt med svært viktige verdier i reiselivssammenheng.

På bakgrunn av Ryfossens synlighet, foreslås minstevannslippet økt betydelig utover gjengs og normalt omfang. Vi har initielt søkt med minstevannslipp tilsvarende 400 l/s i tidsrommet 01/06-31/08, og 100 l/s resten av året. Luster Småkraft vil etterkomme Luster kommunes krav om utvidet periode for sommerslipp, slik at dette nå foreslås for perioden 15. mai til 15. september. Dette gir en minstevannsføring tilsvarende omlag 4 x 5 persentil sommer og 5 x 5 persentil vinter, som er en minstevannsføring betydelig større enn hva som praktiseres ved tradisjonelle elvekraftverk.

Rydøla vil, etter at utbygging er gjennomført, gå med overløp om lag 2 måneder i året. Dette vil skje i snøsmeltingen/sommersesongen og vil gi et bidrag til at elva også i fortsettelsen opprettholder sin verdi som landskapselement.

Ryfossen er kommentert til å bli brukt til isklatring. Isklatring vil ikke være i konflikt med framtidig kraftproduksjon. I de perioder det er mulig å iskatre, vil det ikke være tilstrekkelig vannføring for kraftproduksjon. I perioder med vannføring tilstrekkelig for produksjon, vil det ikke være mulig å klatre i fossen. Luster Småkraft oppfatter ingen interessekonflikt mellom ønsket om kraftproduksjon og ønsket om å utøve isklatring i Rydøla.

Inngrepene som berører kulturmiljøet vil være knyttet til inntakene ved Rydalsstølen. Inntaket er lagt nedenfor stølen for at det ikke skal være synlig fra stølsområdet. Overføring er planlagt nedgravd og traseen er lagt bort fra stølsområdet. Rørgaten vil bli revegetert med stedlige

masser og det vil, etter noen år, kun være inntakskonstruksjonene som vil være synlig i terrenget.

Rydøla vil produsere 14,9 GWh, noe som er relativt mye for et småkraftverk. Prosjektets økonomi indikerer en god verdiskapning. Sammenholdt med at det for dette prosjektet faktisk foreligger en reell og økonomisk gunstig nettløsning, er Rydøla kraftverk et solid prosjekt med en god sannsynlighet for realisering.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane:

Eit Rydøla kraftverk vil redusere vassføringa i Ryefossen, som er ein høg foss og eit viktig landskapselement. Dette vil påverke ein viktig innfartsveg til to nasjonalparkar og viktige turist- og friluftsområde. Ei utbygging vil også påverke viktige naturtypar. For å avbøte skade på naturmiljø og landskap er utbygginga planlagt med vassveg i tunnel og større minstevassføring i den viktigaste sommarperioden enn det som har vore vanleg for mange småkraftutbyggingar. Vassutnyttinga vert likevel for høg på grunn av stor slukeevne. Etter vår vurdering er det så store verdier knytt til fossen, at sjølv med dei tilpassingane som ligg inne i søknaden, vil ikkje dette avbøte skadane for dei allmenne interessene.

Fylkesmannen rår sterkt frå at det vert gjeve konsesjon til Rydøla kraftverk.

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS viser til kommentarer under Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Statens vegvesen:

Statens vegvesen kommenterer at de tiltak som kommer i berøring med veglovens bestemmelser skal avklares. Luster Småkraft AS vil følge opp dette.

Direktoratet for mineralforvaltning:

DMF har sjekket de omsøkte områdene opp mot Norges geologiske undersøkelse (NGU) sine databaser. Tiltakene kommer ikke i konflikt med mineralressurser av regional eller nasjonal verdi. DMF har derfor ingen merknader til disse konkrete tiltakene.

Villreinnemda Sogn og Fjordane:

Villreinnemda Sogn og Fjordane kommenterer at Rydøla ikke kommer i berøring med villreinområde og de har således ingen kommentarer til tiltaket.

SFE Nett AS:

SFE Nett kommenterer at Rydøla må mates inn mot Leirdøla trafo. Det kan bli aktuelt å måtte utvide 66/300 kV men dette er avhengig av det som blir gitt av konsesjon i området.

Luster Energiverk AS:

Luster Energiverk AS mener det med små utbedringer er kapasitet innenfor deres nettområde.

Luster Småkraft AS sine kommentarer til SFE Nett AS og Luster Energiverk AS:

Dersom positivt vedtak fra NVE vil Luster Småkraft AS ta kontakt med nettselskap for nettavtale.

Sogn og Fjordane turlag/ Naturvernforbundet:

Utbygginga vil ha store negative konsekvensar, eller nær det, for både landskap, friluftsliv, turisme og biologisk mangfald. Sjeldan er det i slike saker grunn til å vente så store negative konsekvensar for så store verdiar. Litt meir straum og annan samfunnsnytte av små dimensjonar kan ikkje forsvare inngrepet. Sogn og Fjordane Turlag, Luster Turlag og Naturvernforbundet går sterkt imot å gje konsesjon til Rydøla kraftverk.

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS er enig i at Rydøla har viktige verdier men er uenig i konklusjon. Vi mener de positive grunner oppveier for de negative. For begrunnelse, se under kommentarer til Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Gaupne grunneigarlag:

Styret i Gaupne grunneigarlag, org. nr. 991 261 109 ynskjer utbygging av Rydøla.

Grunneigarlaget betsar av grunneigarar i Gaupne mellom Jostedalselva austside og Engjadalselva vestsida. Grunneigarlaget ser det som en fordel at Luster Småkraft AS er med og vedlikeholder/opprettholder veier i området. Me ber om at NVE gjev Luster Småkraft konsesjon for utbygging av Rydøla, og støttar Luster kommune sitt vedtak i formannskap og kommunestyre.

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft takker for positiv uttale fra Gaupne Grunneigarlag.

Svein Nybø:

Svein Nybø er imot utbygging av Rydøla kraftverk og ber NVE avslå søknaden.

Luster Småkraft AS sine kommentarer:

Luster Småkraft AS viser til kommentarer under Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Luster Småkrafts konklusjon:

Luster Småkraft AS har etter realisering av Kvåle kraftverk og Vanndøla Kraftverk, erfaring med å rydde og revegetere anleggsområder. Deleier i Luster Småkraft AS, Småkraft AS, har 43 ferdigbygde anlegg og vil bruke sin kunnskap og erfaring til å forbedre utførelsen ved samtlige kommende prosjekter selskapet står bak, herunder Rydøla.

Vi ber NVE vektlegge de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen. Luster Småkraft AS mener fordelene ved tiltaket overstiger ulempene slik at konsesjon kan gis for Rydøla kraftverk.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 11,6 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,68 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 %, og nedbørfeltet har en breandel på 0 % og snaufjellandel på 69 %. Avrenningen varierer noe fra år til år med dominerende vår- og sommerflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 110 og 20 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 24 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,7 m³/s og minste driftsvannføring 0,09 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 400 l/s i perioden 1.6. til 31.8. og 100 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 60 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Søker har foreslått å endre perioden for slipp av minstevannføring om sommeren til 15. mai til 15. september, noe som er i tråd med det kommunen ønsket.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende ca. 250 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 400 l/s i perioden 1.6. til 31.8. og 100 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på ca. 272 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 60 dager i et middels vått år. I 156 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 50 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Rydøla kraftverk til omtrent 14,9 GWh fordelt på 7,6 GWh vinterproduksjon og 7,3 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 57,5 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,85 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har lagt til grunn en utbyggingskostnad justert til 1.1.2016 på 66 mill. kr. Basert på konsesjonssøkers verdier med kostnad referert til 2016 prisnivå, vil omsøkte prosjekt ha en spesifikk utbyggingskostnad på 3,97 kr/kWh og LCOE på 31 øre/kWh.

Med en usikkerhet på ± 20 % for kostnadsoverslaget kan energikostnaden over levetiden (LCOE) være mellom 26 og 37 øre/kWh. Energifkostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv netto nåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som lave i forhold til andre småskala vannkraftverk som det er søkt konsesjon for de siste årene. Kostnadene ligger også godt under gjennomsnittet for

konsesjonsgitte vindkraftverk. NVE vurderer det som sannsynlig at tiltaket vil være lønnsomt, dersom det inngår i elsertifikatsystemet.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Landskap

Tiltaket ligger i landskapsregionen *23.13 Indre bygder på Vestlandet underregion Jostedalen*. Indre bygder på Vestlandet kjennetegnes av dypskårne storformer; langsmale fjorder, fjordsjøer og daler. Vassdragene i regionen er stort sett korte, men med stort fall. Stupbratte fjord- og dalsider gjør at store fossefall er relativt vanlige.

Rydøla renner gjennom Rydalen og munner ut i Ryfossen før den renner sammen med Jostedøla i Jostedalen. Influensområdet er to-delt med inntak i Rydalen med støler og ingen tyngre tekniske inngrep, og Ryfossen og Jostedalen i den nedre delen der kraftstasjonen skal plasseres. Ryfossen er godt synlig fra fylkesveien, og et viktig landskapselement i dalen.

Bilde av Ryfossen tatt fra fylkesveien på NVEs sluttbefaring, 14.9.2015.

Ryfossen er registrert med bilde i «World Waterfall Database», og det største fallet er ifølge Multiconsult på om lag 140 m. Det er større fossefall i kommunen, som Feigefossen og Mordølafossen. Landskapet vurderes å høre inn under klasse A som er det ypperste av norsk landskap,

og verdien settes samlet som middels til stor. Multiconsult vurderer det dit at den omsøkte minstevannføringen om sommeren på 400 l/s og overløp over dammen samlet vil utgjøre et middles negativt omfang for fossen etter en utbygging, og gi en middels negativ konsekvens for landskap.

Friluftsliv og brukerinteresser

Det fremkommer av søknaden at det reiser ca. 50 000 turister årlig opp gjennom Jostedalen til Nigardsbreen og Breheimsenteret. Det er forventet at antallet vil øke som følge av en planlagt utbygging av cruisekai i Skjolden. Ryfossen er godt synlig for de som ferdes inn Jostedalen og er en del av totalopplevelsen. Jostedalen trekkes også fram i den regionale planen for vasskraftutbygging som er utarbeidet i Sogn og Fjordane som en viktig innfallsport for friluftsliv og reiseliv.

Ryfossen brukes til isklattring vinterstid og er ifølge lokale isklattrere en av de mest brukte i Jostedalen. Det fremkommer også av miljørapporten at den brukes av tilreisende klatrere da den ligger lett tilgjengelig i nedre del av Jostedalen.

Den øvre delen av influensområdet i Rydalen brukes i friluftssammenheng med støler og spredt med hytter. Brukerne er stort sett grunneiere. Området fremstår som urørt i dag, men det er en landbruksvei under bygging helt inn til Rysete. Den Norske Turistforening har ingen merkede løyper/stier eller hytter i influensområdet.

Det foregår noe hjortejakt i området, men dette er begrenset til noen få jaktdager i året. Det er ikke knyttet vesentlige fiskeinteresser til den omsøkte elvestrekningen.

Kommunen er positive til prosjektet, men har kommentert landskapskvalitetene i og rundt utbyggingsområdet i sin saksutredning. De påpeker at Ryfossen er en viktig del av vassdragsnaturen i Jostedalen og at den betyr mye for lokalbefolkningen og tilreisende. Fraføring av vann fra fossen og en redusert landskapsopplevelse vil utgjøre den største negative enkelteffekten av tiltaket slik kommunen vurderer det. Videre mener de at aktiviteten med isklattring må opphøre dersom kraftverket bygges og er i drift.

Fylkesmannen vektlegger også landskapskvalitetene til Ryfossen i sin uttalelse og kommenterer turisttrafikken opp Jostedalen og bruken til isklattring. De kommenterer at en utbygging av Rydøla kraftverk vil berøre ett av de få ikke utbygde sidevassdragene i Jostedalsvassdraget. En utbygging vil ifølge FM redusere vannføringen i en foss som er et viktig landskapselement på en svært viktig turistvei og innfartsvei til nasjonalpark og viktige friluftsområder.

Turlaget vektlegger bruken av fossen til klatring om vinteren, samtidig som de påpeker at Jostedalen er sterkt preget av vannkraftutbygging og at Ryfossen er en av de siste vannstrengene på østsiden av dalen som ikke har redusert vannføring i dag. De mener at det er noen elver på vestsiden som renner fritt, men at ingen har tilsvarende fossefall som Rydøla.

Søker mener på sin side at fossen har en lav og begrenset verdi som eget turistmål da det ikke er tilrettelagt for parkering i området. De vektlegger at de har foreslått en høy minstevannføring om sommeren for å ivareta synligheten til fossen etter en eventuell utbygging, og de ønsker å utvide denne perioden noe iht. ønske fra Luster kommune. De vektlegger også at det vil gå overløp i fossen i ca. 2 måneder i perioden med snøsmelting. Luster Småkraft ser ingen interessekonflikt mellom kraftproduksjon og isklattring da de mener det ikke vil være tilstrekkelig vannføring for kraftproduksjon i de aktuelle periodene for isklattring.

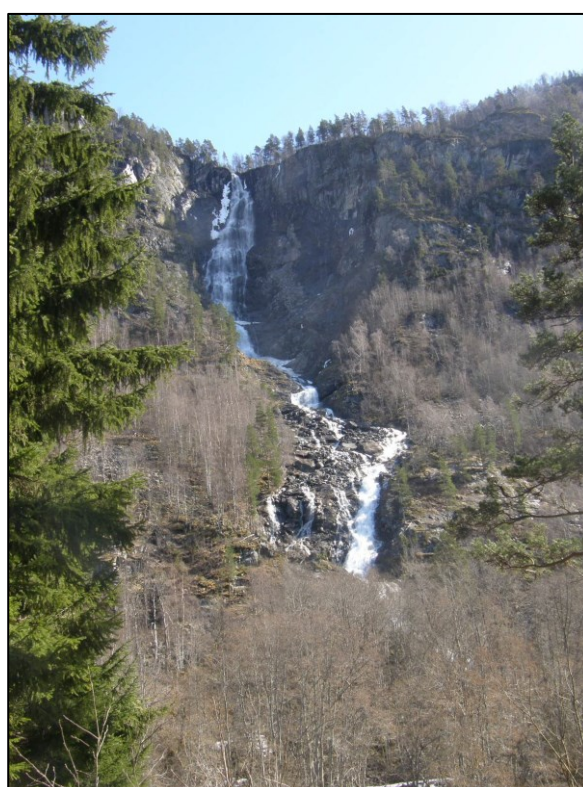
NVE registrerer at både Fylkesmannen, Sogn og Fjordane fylkeskommune, Sogn og Fjordane turlag og Naturvernforbundet fraråder en utbygging av Rydøla kraftverk. Luster kommune er positive, men

ønsker en noe lengre periode med minste vannføring om sommeren. De fleste av høringsuttalelsene peker på de negative konsekvenser for landskap og reiseliv ved fraføring av vann i Ryfossen som den viktigste grunnene til å fraråde prosjektet.

Basert på de hydrologiske beregningene som er utført i forbindelse med søknaden fremgår det at det vil gå overløp i Ryfossen også etter en utbygging. Juni ser ut til å inneha den lengste perioden med overløp, mens det i mai og juli vil bli betraktelig færre episoder med overløp etter en utbygging. Det er omsøkt slipp av 400 l/s fra den 15. mai til 15 september, som vil avbøte noe på dette.

Multiconsult har vurdert landskapsvirkningene av en utbygging og mener at 400 l/s som minste vannføring vil kunne gi god inntrykkstyrke basert på foto med beregnet verdi på 400 l/s. 100 l/s som er foreslått som minste vannføring resten av året mener de vil ha liten verdi for landskapet.

Med den omsøkte minste vannføringen i mai og juli mener NVE at fossen vil fremstå med en begrenset inntrykkstyrke, og i tillegg inneha en svært begrenset dynamikk i vannføringen da det i lengre perioder kun vil gå minste vannføring i fossen. Vi kan være enige med søker og Multiconsult i at det fortsatt vil være igjen en foss med en viss inntrykksstyrke dersom det slippes 400 l/s i minste vannføring. Basert på vedleggene i miljørapporten som viser Ryfossen med vannføring på ca. omsøkt slukeevne og omsøkt minste vannføring mener vi at inntrykksstyrken vanskelig kan sammenliknes før og etter en eventuell utbygging. Etter vår vurdering vil Ryfossen som landskapselement få en helt annen opplevelse i slike perioder.

Bildene er hentet fra miljørapporten til Multiconsult. Bilde til venstre viser en beregnet vannføring på 1750 l/s og til høyre 400 l/s.

NVE er ikke enig med søker i at fossen har en lav og begrenset verdi som turistmål da det ikke er opparbeidet en parkering i området. Opplevelsen av å kjøre opp Jostedalen forbi Ryfossen vil gjøre inntrykk på turister og reisende slik vi vurderer det, selv uten en parkeringsplass.

Det er knyttet friluftsinnteresser til isklattring i Ryfossen. Ifølge miljørapporten er den en av de mest brukte i Jostedalen hvor det klatres ukentlig hvis forholdene er gode. Sesongen varer normalt fra desember til februar, men kan også vare lengre. Det er vurdert at eventuelle utfall i kraftstasjonen kan være farlig for klatrere og at stasjonen må stenges ned eller at klatring må forbys. Søker mener at konflikten er liten da kraftverket vil måtte stenge ned på grunn av lite vann i de mest aktuelle periodene for klatring.

NVE er av den formening at forholdet til isklattring kan avbøtes ved en eventuell stans av kraftverket i spesielle situasjoner, og at kraftverket mest sannsynlig vil stenges i de aktuelle periodene på grunn av lite vann. Forholdet til isklattring vil ikke være avgjørende for konsesjonsspørsmålet slik NVE vurderer det.

NVE mener en utbygging av Rydøla kraftverk vil redusere inntrykkstyrken av Ryfossen vesentlig, og dynamikken i vassdraget vil bli mindre. Tatt i betraktning fossens verdi som landskapselement, nærhet til to nasjonalparker med bl.a. Nigardsbreen og Breheimsenteret mener vi konsekvensene er uakseptable. NVE kan ikke se at det finnes realistiske avbøtende tiltak som vil redusere ulempene i tilstrekkelig grad, herunder høyere minstevannføring.

I Olje- og energidepartementets (OED) «Retningslinjer for små vannkraftverk» går det fram at inngrep som medfører bortfall eller vesentlig reduksjon av verdifulle landskapselementer av nasjonal, regional eller lokal betydning bør unngås. Ryfossen er uten tvil et verdifullt landskapselement slik NVE vurderer det, og den får også en ekstra verdi i denne sammenheng da den ligger i et område som er av betydning for reiseliv og turisme.

Samlet belastning

Flere av høringspartene har påpekt at Rydøla er et av få sidevassdrag som ikke er utbygd i Jostedalsvassdraget.

Vurdering av samlet belastning eller sumvirkninger inngår i OEDs retningslinjer for små vannkraftverk. I dette tilfellet er det naturlig å ta utgangspunkt i fosser og stryk som viktige landskapselementer. Ryfossen er registrert som et viktig landskapselement i delområdet Luster og Årdal, i den regionale planen for vasskraftutbygging som er utarbeidet i Sogn og Fjordane. Totalt er det registrert 31 fosser og stryk hvorav 5 er tørrlagt/sterkt redusert og 14 har redusert vannføring. Når planen ble vedtatt av fylkestinget 11.12.2012 var det altså 12 fosser og stryk som hadde naturlig vannføring på denne listen. Planen legger ikke frem noen spesielle føringer for Jostedalen og Rydøla spesielt, men har noen føringer i planen som de mener skal gi et signal om den videre håndteringen.

Vi har ikke noe materiale som viser alle fosser og stryk i Jostedalen, og hvordan disse ser ut i dagens situasjon. Basert på NVE atlas, egne erfaringer fra befaringen av Rydøla og de innspill vi har fått i høringsrunden mener NVE at en utbygging av Rydøla må veies opp mot samfunnsnyttene av å la Rydøla renne som i dag. De aller fleste sidevassdragene innover Jostedalen er berørt av enten Jostedalutbyggingen eller av mindre vannkraftverk. NVE mener at dette, sammen med Ryfossens status som landskapselement, tilsier en svært restriktiv holdning fra vår side til å tillate en utbygging av Rydøla.

Åsafossen, som ble omsøkt i Åselvi kraftverk, er også omtalt i den regionale planen og er blant de 12 fossene som er listet opp som viktige landskapselementer i Luster med naturlig vannføring. Åselvi kraftverk er behandlet samtidig som Rydøla og fikk avslag på sin søknad i NVEs vedtak datert 10. mars 2016. NVE la avgjørende vekt på fossens verdi som landskapselement og nærhet til en nasjonal

turistvei. Vi fant heller ikke at avbøtende tiltak ville redusert ulempene i tilstrekkelig grad slik at konsesjon kunne gis.

Forholdet til landskap, friluftsliv og brukerinteresser er vurdert å kunne være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Naturmangfold

Multiconsult AS har gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i forbindelse med søknad om Rydøla kraftverk.

Naturtyper og arter

Tiltaket berører to forskjellige landskapsrom, ovenfor og nedenfor Ryfossen. Øvre del ligger i Rydalen og domineres av bjørkeskog med innslag av åpen furuskog i tørre partier. I nedre del dominerer gråor-heggeskog med innslag av gråor-almeskog og noe granplantefelt. Det er også innslag av alm-lindeskog noe lenger opp i lia som preges av urmasser.

Det ble registrert sju nye naturtyper under registreringene i forbindelse med denne søknaden, men bare fire ligger innenfor influensområdet til det endelige prosjektet.

To områder er avgrenset som «gråor-heggeskog» med verdi B (viktig), ett som «rik edelløvskog» med verdi B og Ryfossen som danner naturtypen «fossesprøytsone» med verdi C. Alle fire vil bli mer eller mindre berørt av prosjektet.

Rødlistearten alm (VU - sårbar) er registrert i området, og gaupe (EN – sterkt truet), bjørn (EN) og Jerv (EN) forekommer sporadisk. Det foreligger opplysninger om at hubro (EN) tidligere har hekket i området. Fiskemåke (NT – nær truet) er registrert lenger opp i Jostedalen og det er registrert en hekkelokalitet for kongeørn noen hundre meter fra nedre rørgate. Rapporten fra Multiconsult vurderer at det er et potensial for forekomst av flere rødlistede arter, hovedsakelig av karplanter, mose og lav.

Ifølge miljørapporten har Jostedøla en ikke-selvreproduserende bestand av laks og en liten sjøaurebestand med redusert ungfiskproduksjon. Det er vurdert at Rydøla har om lag 100 m anadrom strekning med få gytemuligheter og et relativt lavt produksjonspotensial. Rydøla utgjør en liten del av totalt tilgjengelig oppvekstareal for fisk i Jostedøla og konsulentene har vurdert at elva har liten til middels verdi for fisk.

Fylkesmannen mener at en dag i felt er for lite til å få en tilfredsstillende kartlegging av området og at tidspunktet er uegnet for å kartlegge hekkefugl. De nevner også spesielt hekkelokalitetene for kongeørn og hubro, og mener at ved en eventuell utbygging bør det settes krav om at anleggsarbeid i området ikke skal skje tidligere enn 1. juli.

Multiconsult har vurdert at en utbygging kan være problematisk for hubro dersom den hekker nær elva, men at en utbygging ikke vil medføre vesentlige forstyrrelser for individer lenger inn i Jostedalen. Kongeørn er også registrert i området og vil kunne bli negativt berørt dersom den benytter hekkelokaliteten når anleggsarbeidet starter opp. Videre vurderer de at tiltaket vil berøre gråor-heggeskogen med noe hogst i nedre del av Rydøla og langs traseen for jordkabel, og verdien vil potensielt kunne gå ned. En redusert vannføring vil bety at fossesprøytsonen i Ryfossen vil bli mindre og at deler av sonen på sikt vil gro igjen. Rapporten legger til grunn at lokaliteten trolig vil gå tapt over tid. Samlet vurderer de at tiltaket vil kunne få en liten til middels negativ konsekvens. De forutsetter da at hubro og kongeørn ikke blir berørt og at gråor-almeskogen og den rike edelløvskogen

langs Rydøla ikke blir direkte berørt. For fisk vurderer rapporten at konsekvensene av en utbygging vil bli liten negativ.

NVE deler de vurderingene som er gjort i forbindelse med kartleggingen av det biologiske mangfoldet i influensområdet og mener på linje med konsulenten og FM at en utbygging vil berøre noen av de registrerte verdiene, spesielt fossesprøytsonen. Arts sammensetningen i fossesprøytsonen vil endres dersom fossen bygges ut og tørketålede arter vil overta. Verdien på fossesprøytsonen vil etter all sannsynlighet bli lavere på sikt.

Det er knyttet noe usikkerhet til konsekvenser for hubro og kongeørn. Mulige avbøtende tiltak må vurderes dersom det gis konsesjon til tiltaket.

NVE mener at eventuelle negative påvirkninger på de artene som er observert i og rundt influensområde til Rydøla kraftverk for en stor del kan avbøtes gjennom vilkår til en eventuell konsesjon.

Forholdet til rødlistearter, flora, fauna og naturtyper er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet slik NVE vurderer det.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Rydøla kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 6.7.2016. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Rydøla kraftverk er det registrert fire naturtyper, to områder er avgrenset som «gråor-heggeskog» med verdi B (viktig), ett som «rik edelløvsog» med verdi B og en «fossesprøytsone» med verdi C. Det er også registrert alm (VU - sårbar), og gaupe (EN – sterkt truet), bjørn (EN), fiskemåke (NT – nær truet) og Jerv (EN) forekommer sporadisk. Det foreligger opplysninger om at hubro (EN) tidligere har hekket i området. En eventuell utbygging av Rydøla vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har tidligere vurdert at påvirkningen ved en eventuell utbygging vil bli begrenset, men at en fossesprøytsone med C-verdi vil kunne bli berørt. Det er registrert tre andre fossesprøytsoner i Luster kommune, to med A-verdi og en med B-verdi. Ingen av disse er berørt av vannkraftutbygging eller er planlagt omsøkt og utbygd. NVE anser dermed ikke den samlede belastningen som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Rydøla kraftverk vil gi 14,9 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Mordøla kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Rydøla kraftverk vil produsere 14,9 GWh i et gjennomsnittså og ha en utbyggingskostnad som er noe under gjennomsnittet for småkraftverk.

I vedtaket har NVE lagt vesentlig vekt på at en utbygging av Rydøla kraftverk vil medføre at Ryfossen blir betydelig redusert som landskapselement og vil dermed komme i direkte konflikt med OEDs retningslinjer for små vannkraftverk. NVE mener at Ryfossen har stor landskapsmessig verdi, både isolert sett og som en del av opplevelsen for reisende inn Jostedalen til Breheimsenteret og nasjonalparkene Jostedalsbreen og Breheimen. Det er også vektlagt at Ryfossen er en av få gjenværende fosser/fossestryk i Jostedalen som ikke er berørt av vannkraftutbygging.

NVE mener at konsekvensene ikke kan avbøtes i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser blir akseptable, og at fordelene i form av en økt produksjon av fornybar energi på ca. 14,9 GWh/år ikke overstiger ulempene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at ulempene ved bygging av Rydøla kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE gir ikke konsesjon til Rydøla kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her.

Vedlegg

Kart

